

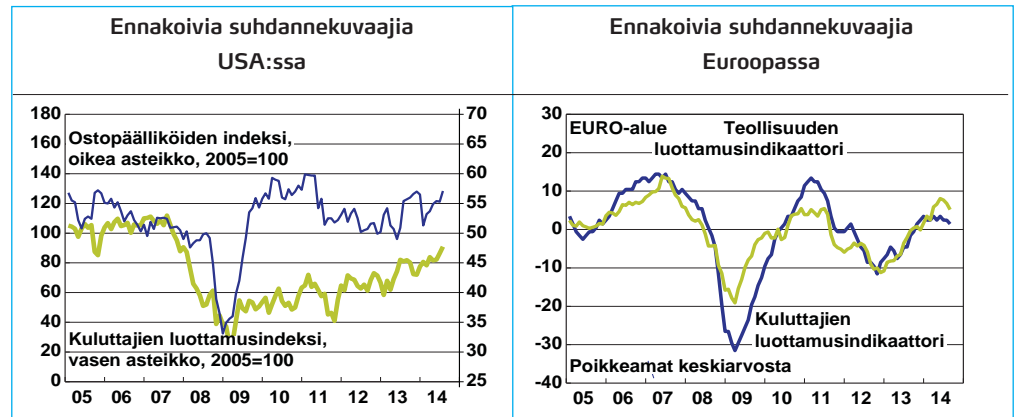
Lähteet: OECD, Conference Board, EK, ETLA, Euroopan komissio, ISM, OMX, Suomen Pankki, Tilastokeskus, Tullihallitus, Valtiovarainministeriö ja eQ Varainhoito Oy

● **Saksan IFO-indeksi on hiipunut keväästä lähtien ja se heikkeni edelleen elokuussa. Talouden kasvu pysähtyi kesällä vähentyneiden investointien ja viennin vuoksi. Myös teollisuustuotanto Saksassa ja koko EU:ssa lopahti kesällä. EU:n luottamusindikaattori on pysynyt viime vuoden lopun sijoillaan jo puoli vuotta.**

● **Arviot Venäjän vaikutuksesta Suomen talouskehitykseen ovat keväästä synkentyneet. Erityisesti kuluttajabarometrin odotukset näyttävät heikentyvän Ukrainan kriisin kärjistyttyä. Tuotannon elpyminen ei edes ehtinyt alkaa, kun suhdanteet uhkaavat kääntyä jälleen hiipuviksi.**

● **USA:n talous palasi kasvu-uralleen, kuten ennakoitiin heikosta vuoden alusta huolimatta. Asuntomarkkinat ovat pysyneet vakaina ja työttömyys vähenee.**

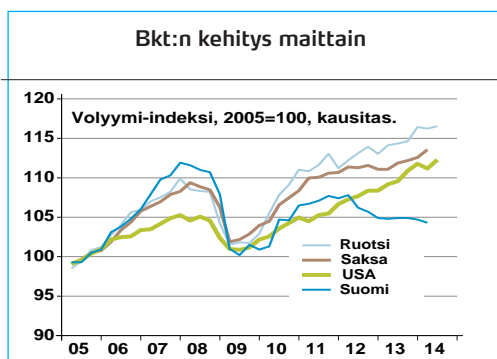

EU-maissa kuluttajien luottamus koheni keväällä, mutta kesällä vauhti hidastui. Bkt:n kasvu on ennakkotietojen mukaan kohentunut Britanniassa, ja Ruotsissakin toinen neljännes oli heikkoa ensimmäistä parempi. IFO-instituutin mukaan Saksan ennusteita on alennettava Ukrainan kriisin ja asetettujen pakotteiden takia. Myös ennakkotietojen mukaan Saksan bkt hiipui toisella neljänneksellä.

Ulkomaankaupan kehitys on jäänyt Euroopassa vaisuksi. Saksan viennin arvo on ylittänyt jo selvästi vuoden 2008 tason, mutta volyymin kasvu on polkenut paikallaan jo 3 viimeistä vuotta. Tilanne on Espanjaa lukuun ottamatta muissa isoissa maissa vielä huonompi. Britannian ja Ruotsin viennit ovat kasvaneet valuttakurssivaikutuksen ansiosta, euroääräisenä kasvu on vähäisempää.

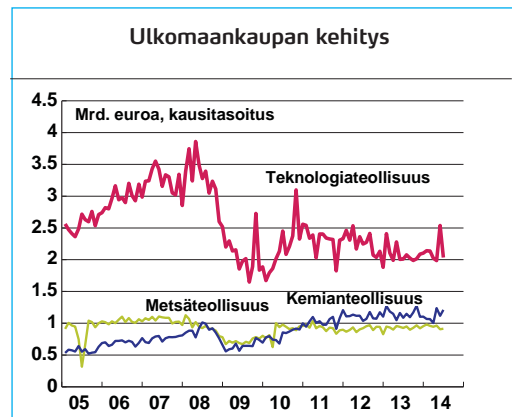
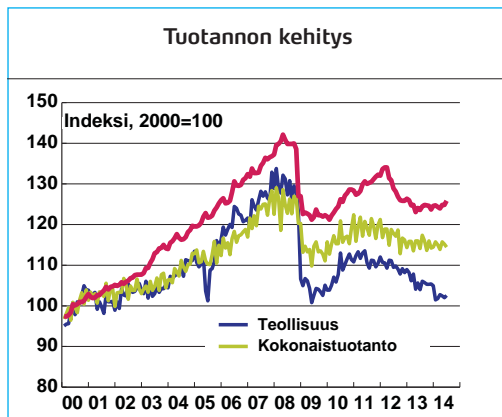
Minskin neuvottelut Ukrainan kriisistä eivät ole toistaiseksi tuottaneet näkyviä tuloksia. Mistä neuvotellaan, kun Venäjä ei edelleenkään myönnä osallistuneensa mitenkään sotatoimiin. Samaan aikaan taistelut Itä-Ukrainan alueella ovat kiihtyneet.

Eu asetti uusia pakotteita 29.7 ja Venäjä asetti nopeasti omia vastapakotteita EU-maiden elintarvikkeille ja maataloustuotteille. Ne haittaavat eniten Puolaa ja Baltian maita, mutta suoraan myös Suomen kyseisiä vientialoja. Aloilla on noin 5 % osuus Suomen viennistä Venäjälle ja koko viennistä 0,5 %. Venäjän vastapakotteet ja maan heikentyvä talous heijastuvat monin tavoin Suomeen. Suomessa vähenee vienti, transitokauppa ja turismi. Kriisi voi kääntää epämääräisen suhdannevaiheen selväksi laskuksi.

USA:n bkt putosi tuntuvasti vuoden alussa, mutta kasvoi jälleen kesällä. Edellisestä vuodesta oli toisella neljänneksellä kasvua 2,4 %.

Kiinan ulkomaankauppa ja kasvunäkymät ovat palautumassa mollivoittoisesta vuoden alusta. Keskuspankki heikensi omalla politiikallaan juania dollariin nähden, mutta on antanut valuutan vahvistua talousnäkyvien parannuttua. Vaihtotaseen ylijäämät kääntyivät jälleen toisella neljänneksellä kasvuun.

Suomessa epävarmuus jatkuu

Kesän tuotantotiedot eivät ole tuoneet selvyyttä suhdanteisiin. Bkt:n kuvaaja on kesäkuun päivityksen jälkeen edelleen ilman selvää suuntaa kuten muutkin suhdanneindikaattorit.

Teollisuustuotannossa lasku sentään näyttää hellittävän. Tuotanto heittelee mm. autotuotannon kummallisten vaihteluiden mukaan. Uudenkaupungin tehtaalla on kuitenkin siirrytty kahteen vuoroon ja kolmattakin suunnitellaan, joten valmistusmäärien pitäisi kyllä kasvaa vakaasti. Metallien valmistuksessa on aavistus nousua, muu kasvu on vähäistä.

Teollisuuden uudet tilaukset ehtivät keväällä lisääntyä jo neljän kuukauden ajan, mutta ne vähenivät nyt kesäkuussa lähes 5 % edellisvuodesta.

Kaupan ja muiden palveluiden

suhdanteiden odotetaan heikkenevän hiipuneen ostovoiman vuoksi. Venäjän asettamat boikotit vaikuttavat sekä teollisuuteen että palveluihin.

Tavaraviennissä oli isohko nousu toukokuussa teknolgieollisuudessa. Kyse oli kuitenkin useammasta laiva- ym. toimituksista, jotka vien-

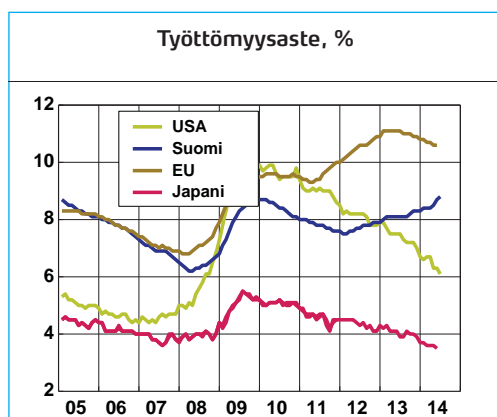
nissä kirjataan kerralla ja ne nostavat vain hetkellisesti vientilukuja. Muutenkin pienet nousut ja laskut ovat useimmiten satunnaisia, eivätkä kuvaa varsinaista suunnan muutosta.

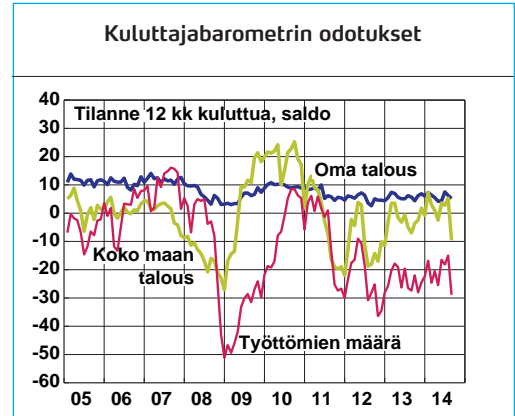
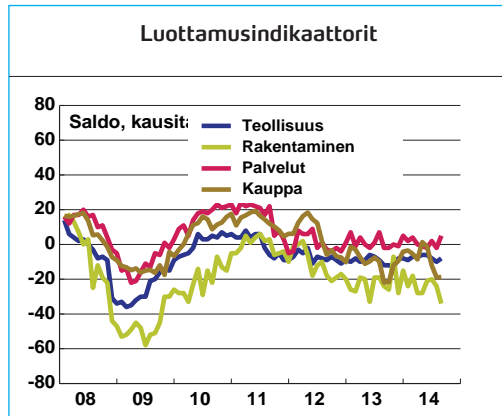
Sekä euroalueella että muiden EU-maiden ryhmässä ovat viennin vuosisummat kohonneet. Yksittäisistä maista erottuu Saksa, mutta siinä pilkottaa juuri tuo toukokuun laivatoimitus. Euroopan nousu on Suomelle ratkaiseva, mutta nousu on toistaiseksi liian vähäinen nostamaan koko tavaravienttiä, kun muilla alueilla kyntä on samaan aikaan taantunut.

Työttömyysaste on Suomessa jäljelleen kohonnut lähelle 9 % tasoa. Tilastokeskuksen tiedot heinäkuulta olivat hieman edelliskuukausia pa-

remmat (kuvan tilastossa on eri lähde). Suomessa tuotannon ja työllisyyden epäsuhta pitää kuitenkin työttömyyttä yllä ja voi ehkä kasvattaaakin sitä. Vientituloja menettäneillä aloilla, erityisesti elektroniikkateollisuudessa, tuottavuus on irtisanomista huolimatta kaukana finanssikriisiä edeltäneistä lukemista.

EU:ssa työttömyys on hiukan vähentynyt, mikä johtuu mm. Espanjan, Irlannin, Portugalin ja Kreikan hyvin korkeiden työttömyyslukujen lievenemisistä. EU-alueen työttömyys on historiallisestikin ollut korkealla tasolla. USA on onnistunut lisäämään työpaikkoja merkittävästi ja työttömyysaste on alentunut jo noin 6 prosenttiin. Alimmillaan se oli 4 % vuonna 2000-luvun alussa.

EK:n luottamusindikaattoreiden kuvaama vallitseva suhdannetilanne pysyi elokuussa erityisen heikkona rakentamisessa, ja vähittäiskaupassa tilanne ei ollut paljon sen parempi. Teollisuuden tilanne lieveni hiukan, mutta tilauskanta oli tuntuvasti alle normaalitason. Koko palvelusektorin tasolla luottamus vahvistui hiukan.

EK:n suhdannebarometrin näkymät eivät luvanneet loppuvuodelle suuria. Keväällä oli vielä nousuodotuksia, mutta niin teollisuuden, rakentamisen kuin palveluidenkin suhdannäkymät laimentuivat uudelleen elokuun tiedustelussa.

Suhdannekyselyt viestivät epävarmuudesta ja ehkä myös itse suhdanteiden epämääräisyydestä. Kun suhdanneallot vievät, ne usein tuovat myös takaisin. Nyt palautuminen on vasta puolitiessä, eikä merkittävämpää kasvunlisäystä ole ehkä tulossaakaan. Suomella on omat rakenteelliset ongelmansa ja lähes pysähdyksissä oleva Euroopan teollisuustuotanto ei tarjonne tavanomaisen syklin mukaista aikataulua ja kasvua.

Kuluttajien luottamus koko maan talouteen ja työllisyyteen heikkeni elokuussa tuntuvasti ehkä Ukrainan kriisiin kärjistyksen vuoksi.

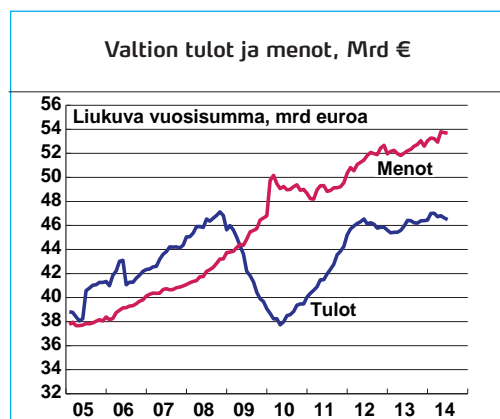
Inflaatio oli heinäkuussa 0,8 %. Suunta on ollut jo vuoden ajan aleneva, kuten muuallakin Euroopassa. Myös vanhojen osakeasuntojen hinnat ovat kääntyneet laskuun. Yhdenmukaistetun hintaindeksin kehitys on euroalueella ollut hitaampaa kuin Suomessa ja EU-maissa keskimäärin.

Velkaongelmallisissa maissa deflaatiovaara on olemassa, koska luottamus talouteen on järkkynyt. Riski varsinaiseen alenevaan hintakierteeseen on vähäinen muissa EU-maissa, vaikka inflaatio alentuikin heikon talouskehityksen vuoksi.

Suomessa valtiontalouden alijäämät ovat säilyneet huolestuttavan suurina, vaikka valtionvelan määrä on ongel-

mamaihin nähden vielä kohtuullinen. Tulojen ja menojen epäsuhta on pyssynyt suurena veronkiristyksistä huolimatta. Budjettiehdotuksessa valtiontalouden alijäämä supistuisi 4 mrd euroon v. 2015 ja vuoteen 2018 mennessä koko julkinen sektori saataisiin soturahastojen ylijäämien avituksella tasapainoon. Valtio ja kunnat jäisivät kuitenkin edelleen alijäämäisiksi.

Veroaste kohoaa ennusteessa jo ensi vuonna 46 prosenttiin bruttokansantuotteesta. Tulevaisuudennäkymiä heikentää edelleen työssäolevan väestön supistuminen ja vanhenemiseen liittyvien menojen lisääntyminen. VM arvioi kestävyysvajeen olevan noin 5 % bkt:sta.

Yritysten kannattavuus hiipui

viime vuoden lopulla kansantalouden tilinpidon mukaan ja heikko kehitys jatkui kuluvan vuoden alussa. Todennäköisesti koko ensimmäinen vuosipuolisko jää huonoksi, sillä yrityssektorin tasolla ei näin nopeasti saatane toimintaa sopeutettua. Tiedot kannattavuudesta ovat kuitenkin ennakkollisia ja voivat myöhemmin muuttua.

Suomen yrityssektorissa ulkomainen kysyntä voi vaikuttaa vain viennin kautta, kun taas pörssiyrityksillä toiminta on usein maailmanlaajuisia. Kotimaasta käsin toimivan yrityksen mahdollisuudet järjestellä tuotantoaan ovat vähäisemmät kuin globaalilla toimijalla ja tilannetta kärjistää vielä viennin heikko kehitys.

Suhdannelaitosten mukaan kasvu nopeutuu vuoden loppupuoliskolla. Se on mahdollista, joskin Venäjän asettamien vastapakotteiden vaikutuksia ei ole ennusteissa voitu ottaa huomioon. EK:n ennusteen mukaan kannattavuus heikkenee edelleen kuluvana vuonna, mutta tilanne lievenee vuoden loppua kohti.

Pörssiyrityksillä vuoden alku oli heikko, mutta toinen neljännes jo parempi. Koko vuodelle Eq varainhoito Oy ennustaa 11 % parannusta nettotulokseen. Suhdannekehityksestä ei kuitenkaan saatu tähän avitusta, sillä liikevaihto aleni ensimmäisellä vuosipuoliskolla 4 %. Kannattavuus parani siitä huolimatta 4 %. Myönteinen ennuste perustuu

toiminnan sopeutukseen ja liikevaihdon kasvuun vuoden loppupuolella.

Suhdanne-ennusteista heikoin,

Nordean ennuste, saattaa olla lähimpänä todellisuutta. Sen mukaan bkt alenee 0,5 % vielä kuluvanakin vuonna. Suomen Pankki ennustaa nollakasvua. Nämäkin ennusteet lähtevät siitä, että vienti elpyy vuoden sisällä.

Keskeiset ennusteluvut

Ennakkoluvut 2013, Tilastokeskus / Ennusteet, Suomen Pankki: Ennuste kesäkuu 2014

	Vuosimuutos, %			
	2013*	2014**	2015**	2016**
Bkt, volyymi.....	-1,4	0,0	1,4	1,5
Vienti, volyymi.....	0,3	2,1	4,8	5,0
Tuonti, volyymi.....	-1,8	1,0	4,1	5,0
Yksityinen kulutus, volyymi.....	-0,8	-0,7	0,8	1,0
Yksityiset investoinnit, volyymi....	-6,4	-4,7	5,2	6,0
Kuluttajahinnat.....	1,5	1,0	1,5	1,6
Ansiotasoindeksi.....	2,0	1,1	1,6	2,0

Tasot ja asteet

Työttömyysaste, %.....	8,2	8,6	8,3	7,8
Työllisyysaste, %	68,5	68,4	68,8	69,4
Vaihtotase, Mrd €.....	-2,1	-1,2	-0,4	-0,5
Jul.yhteisöjen jäämä, % BKT:sta	-2,4	-2,6	-1,6	-1,4

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20 • Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi

Lisätietoja

Ekonomisti Juha Vartia
Puh. 09 4202 2603
etunimi.sukunimi@ek.fi